

Tõrvandi multifunktsionaalse keskuse hoonestuse arhitektuurivõistlus (viitenumber 238229)

ŽÜRII PROTOKOLL

Žürii koosseis:

Aivar Aleksejev, Kambja Vallavalitsus, žürii esimees
Riivo Leiten, Kambja Vallavalitsus
Kaupo Piirsalu, Kambja Vallavalitsus
Katrín Koov, Eesti Arhitektide Liit
Tiit Sild, Eesti Arhitektide Liit
Mihkel Tüür, Eesti Arhitektide Liit
Villem Tomiste, Eesti Arhitektide Liit

Protokollis – Margus Maiste

Koosoleku toimumisaeg :

27.09.2021, kell 12.00-17.05,

Koht: Tõrvandi Raamatukogu, Ringtee 1, Tõrvandi alevik.

Võistluse eesmärk:

Võistluse eesmärgiks on parima ruumilise terviklahenduse leidmine Tõrvandi multifunktsionaalse keskuse hoonestuse (kogukonnahoone, koolimaja ja spordihoone) arendusele. Võistlusala paikneb Tõrvandi keskusl alal olemasoleva staadioni ja Aia tänava vahelisel alal. Uus hoonestus peaks moodustama ümbritseva rekreatsioonialaga tervikliku ruumi. Hoonestus koosneb kolmest erinevast funktsioonist, mis peavad saama funktsioneerida teineteistest sõltumatult, kuid olema maksimaalselt teineteisega logistiliselt ning funktsionaalselt seotud, võimaldamaks pakkuda omavahel sidusat ruumijagamist ning kasutamist. Teretulnud on võimalike erinevate ühisosade leidmine ja lähteülesandes mitteolevate võimalike erinevate funktsioonide vaheliste seoste pakkumine.

Koolihoone ruumide kavandatud netopind on ca 5115 m², spordihoonel ca 3320 m² ning kogukonnahoone ca 1600 m². Võistlusala pind on ca 70 000 m².

Arvestama peab hoonestuse etapiviisilise ehitamise võimalusega (koolihoone, spordihoone, kogukonnahoone) ning tagada, et ka sel juhul moodustaks hoonestus arhitektuuriselt sidusa lahenduse.

Võistluse tähtajaks 15.09.2021 kell 15.00 esitati kaheksa ideekavandit, mis kõik kvalifitseerusid hindamisele.

Žürii lähtus tööde hindamisel vastavalt ideekonkursi kutsele järgmistest hindamiskriteeriumitest:

- Sise- ja väliruumi lahenduse funktsionaalsus, nutikus, leidikus, loovus ning samas ka vastavus etteantud tingimustele ja ruumiprogrammile;
- Uue hoonestuse asendiplaaniline sidumine ümbritseva alaga;
- Kavandatava hoone ja seda ümbritseva ala kontseptuaalse idee selgus ning arhitektuurse lahenduse kaasaegsus ning omanäolisus;
- Majanduslikult otstarbeka ehitamise, energiatõhususe, mõistliku konstruktsiooni ja materjali valiku ning muude praktiliste eesmärkide arvestamine.

ÜLDHINNANG KONKURSILE:

Võistlusele ei laekunud küll väga palju töid, kuid esitatud tööd olid igati läbimõeldud ja hea tasemega. Kahjuks oli vähe ruumilise algupärandiga tegelevaid töid ning enamik ettepanekuid olid hooned planeerinud suhteliselt anonüümses arhitektuurikeeles. Oodanud oleks midagi tõeliselt "Tõrvandi-pärast", mida muudes paikades ei leia. Võistlus täitis siiski igati oma eesmärgi, sest konsensuslikult valiti välja võidutöö, mis aitab luua äratuntavat ning ümbritseva ruumistruktuuriga orgaaniliselt seonduvat vallakeskust ning koolimaja.

HINNANGUD IDEEKAVANDITELE:

/tähestikulises järjekorras/

COR

Hoonete paigutus loob huvitava tõstetud ruumi nende vahele. Samas on kasutamata jäetud võimalus luua sinna pingestatud asula keskuskoht — künkale ei ole loodud piisavalt erinevaid tegevusvõimalusi, üles jõudmiseks pole selgeid teekondi, vaid hajutatud rajad, hoonete sissepääsud pole koondatud ülemisele tasandile, mis looks suuremat tihedust, pääsud on samuti hajutatud. Eriti küsitav on spordihoone sissepääs, kuhu ei vii ühtegi loogilist rada, arvestades, et suurem osa elanikke elab loodavast kompleksist põhja pool. Väga probleemne on suur parkla algkooli sissepääsu ees. Kuidas tagatakse väikeste laste turvalisus? Kus on nende hajumisala ja mänguala kooli ees? Hoonete terviklik ruumiline sidusus maastikuga ja ristikasutuse potentsiaal on jäänud kasutamata. Hoonete ortogonaalne paigutus ei ole ruumiliselt põhjendatud.

Kooli juures puuduvad õuesõppe lahendused, mängu- ja piknikualadest selleks ei piisa. Spordiväljakud on kavandatud elumajade akende alla, mis võib elanikele põhjustada probleeme müraga (täisnurga all paiknevad paneelilamud töötavad kõlakojana). Väliruum algab parklaga maastiku kagunurgas. Väliavad on väga suured ja võimaldaks sidusust liikumisega siseruumidesse. Kahjuks seda ei teki. Hoonete välisperimeeter on irdne maastiku suhtes. Kunstküngastega maja liigendamine ei suuda siseruumi ellu äratada.

Sümpaatne on hoonete materjalivalik, mis inspireeritud Tõrvandi tööstuslikust pärandist. Siin on aga ootamatuid interpretatsioone, nt tellise kasutamine peene karkassi kattena, mis ei ole tellisele kui materjalile iseloomulik. Tore on kummikatte kasutamine avalikel trepistikel, mis innustab liikuma ja on istumiseks soe.

Kogukonnamaja ruumilahendus on põnev ja mitmekesine, tore on lõunapoolse siseõue lahendus.

Kahju, et kogukonnamaja ruumiline mitmekesisus pole jätkunud koolihoones. Pikk ja kitsas maht ei võimalda hästi luua kaasaegsele õpikäsitusele vastavaid paindlikke ja mitmekesiselt kasutatavaid ning muudetavaid ruumiolukordi. Keskne koridor ja kabinetid kahel pool ei paku piisavat ruumilist vaheldusrikkust. Puuduvad algklasside “pesad”, sissepääsude juures puuduvad eraldi väiksemad garderoobid, mis soodustaksid õuesõpet. Samuti on peasissepääsu juures olev garderoob osaliselt viidud hoopis alumisele korrusele, mis ei soodusta õues

käimist. Seejuures ei selgu, kuidas on lahendatud pääs alumisele korrusele — kas kõik käivad õuejalatsitega istumistrepistiku kaudu? Peasissepääsu hajumisala on liiga kitsas, aulale ei teki piisavalt pidulikkust ja “oma ruumi”. Klassiruumid on jäigad ja soodustavad frontaalõpet. Positiivne on siiski koridori kavandatud soppide lahendus, mis pakub leevendust ruumijäikusele ja võimalust ka õppetööd sinna laiendada.

Kooli köögi teeninduspääs läbi jalakäijate ala ja jalgrattaparkla ei toimi — kuidas tagatakse teenindavate autode manööverdamine ja laste turvalisus samaaegselt?

Tore idee on kooli ja spordihoone ühendustee lahendada jooksurajana. Spordihoonel puudub ühendus platsiga 2. korruselt. Saali lisafunktsioonid (hüppealad) läbi lahendamata, neid ei saa teha puupõrandal ja suunaga vastu seina. Must ja puhas tsoon on läbisegi ja seega hoone kasutus ebamugav.

KESE

Asendiplaaniliselt konkreetne mõte kompaktselt hoonestusest, et säilitada ümber hoonestuse suur puhke ja spordi ala. Väli ruum ümber keske hoonesambli on hästi liigendatud ja intuitiivselt jälgitav.

Hoonetel on olemas ühisosa ja samas ka privaatsemad ja eraldatud õuealad. Ristkasutus ja hoonete koostoimimine on olemas. Hoone idasein on liigendamata ja totaalne. Vallamaja rõhutamine eraldi sooloobjektina ei loo siiski head majadevahelist ruumi.

Asendiplaani lahenduse pluss on avaliku ala mitmekesisus ja arvestamine erinevate liikumissuundadega. Samas ei teki teedevõrgustiku sees selget keskplatsi kohta, kogu nn esindusruum on ühetaoliselt jagatud. Läänepool asuv rekreatsiooni- ja õuesõppeala on väga formaalne — ei selgu, kuidas need tegelikult toimivad. Väga palju ruumi ja kõvakatendit kulub parkimisaladele. Küsitav, kas nii väikeses asulas on vaja nii palju parkimiskohti, pigem tuleks soodustada alternatiivseid liikumisviise.

Kavandi kõige nõrgem koht on koolimaja ruumilahendus. Jäik koridor-kabinett süsteem ei toeta muutunud õpikäsitust, ei võimalda ruumilist paindlikkust, mitmekesiseid õppimisvõimalusi ja muudetavaid ruumiolukordi. Klasside plaanilahenduses jätkub eelmise sajandi frontaalõpet, puuduvad algklasside “pesad”, vaheruumid, liigutatavad seinad jms. Suur trepistik hoone keskel on ainuke “kaasaegne” lahendus, ent seegi on juba niivõrd kasutatud võte, mis antud olukorras ei paranda pealegi üldist ruumilahendust: funktsioonid on jätkuvalt eraldatud ega võimalda sujuvat ühendamist või ristkasutust.

Kogukonna maja on huvitavama plaaniga, hästi toimivad eraldi pääsud vallamajale ja päevakeskusele. Ruumilahendus mitmekesine, puuduvad koridorid, mis on väga positiivne. Hoone fassaad on sõbralik ja esinduslik. Selle taustal mõjuvad aga koolimaja ja spordihoone tumedad fassaadid ootamatult süngelt. Tekib küsimus, miks on vajalik selline eristus, samuti kas tume värv on ajas püsiv ja keskkonnasõbralik (ülekuumenemise oht). Vaadetel pole märgata ka päikese varjestuse lahendusi. Hoonete laudisega kaetud välisilme on terviklik ja selge.

Saali lisafunktsioonid (hüppealad) lõpuni läbi mõtlemata, neid ei saa teha suunaga vastu seinu. Lisaks on kaugus- ja teivashüppe kohale pakutud välja rõdu.

Võiks olla rohkem eksperimenti ja isikupärast hoogu hoonestuse arhitektuuris. Arhitektuur on kindlameelselt konservatiivne ja seega selge uue identiteedi loomiseks uuele tõmbekeskusele sellest ei piisa. Hoone mõõtkava jääb totaalseks head kogunemisruumi väljal ei teki.

KESKPUNKT

Asendiplaanil on masinlikult tekkinud kloostri-laadne ortogonaalne plokk, mis vastupidiselt seletuskirja väitele, moodustab just tuima väikelinna kammerlikust mõõtkavast väljas - suure monoliidi.

Väliruum on irdne masinlikult paikneva ortogonaalse hoonestuse suhtes. Hoone välisperimeeter jätab kasutamata ümbritseva maastiku mitmekesise potentsiaali. Kompaktne ja selge, kuid jõuline kvartaalne lahendus ei haaku olemasoleva keskkonnaga ega toeta ruumiprogrammi. Kloostriaeda meenutav hoone paigutus loob suletud struktuuri, mis ei loo tänapäevast õpi- ja töökeskkonda, kus põhimõtteks liigendus, avatus ja ühendatus. Avaliku linnaruumi rajamine kvartali poolprivaatsesse sisehoovi ei ole toimiv lahendus ega mõju kutsuvana, pigem panoptikumi-laadse kontrollitud ruumina, kus pole mugav viibida. Hoonet ümbritsevad suured parklad, mis rõhutavad võõrandumist. Pargiteid on loodud palju, kuid samas on katkestatud sujuv ühendus asula idapoolse eramupiirkonnaga. Olemasolev kelmumägi staadioni kõrval on asendatud uue samasugusega krundi

edelanurgas. Kooli õuesõpet ei ole lahendatud. Krundile pole kavandatud kõrghaljastust. Positiivne, et on mõeldud erinevatele liikumislahendustele ja kavandatud varjualuseid.

Koolimaja jäik koridor-kabinett süsteem ei toeta muutunud õpikäsitust, ei võimalda ruumilist paindlikkust, mitmekesiseid õppimisvõimalusi ja muudetavaid ruumiolukordi. Koridorid on pikad ja pimedad tupikud. Klasside plaanilahenduses domineerib eelmise sajandi frontaalõpe, puuduvad algklasside “pesad”, vaheruumid, nišid, liigutatavad seinad jms. Suur trepistik sissepääsu juures on ainuke “kaasaegne” lahendus, ent seegi on juba ära leierdatud võte, mis antud olukorras ei paranda üldist ruumilahendust: funktsioonid on jätkuvalt eraldatud ega võimalda sujuvat ühendamist või riskasutust. Suur trepistik viib teisele korrusele, kus see lõpeb lihtsalt vastu sein. Teine, väiksem trepistik lõpeb avatud klassiruumiga, mille kasutusväärtus küsitav (akustilised probleemid), samuti on tegemist ruumilise tupikuga.

Vallamaja/kogukonnamaja ruumilahenduses jätkub koolile sarnaselt monotoonne ja ühetaoline ruumijaotus. Kõik töökohad on ühesugused, puudub mitmekesisus ja paindlikkus, ruumid on suletud ja pikkade koridoridega ühendatud.

Spordihoone logistika ebaloogiline — saali pääs koridori lõpus, must ja puhas tsoon eraldamata. Spordisaalil puudub visuaalne kontakt ümbritsevaga, esimesel korrusel tumm sein. Kogu kompleksi fassaadid on monotoonseid ja mõjuvad ebasõbralikult.

Siseruum on selgelt hierarhiline. Koolis on sisenemise plokk ja siis igavad koridoridega klasside plokid. Spordihoone riietusruumid on halvasti kasutatavad. Kuidagi väga totaalne on ruumikasutus kõikjal.

Arhitektuuriliselt oleks tegemist nagu suure klassitsistliku hoonega, kus range rütm ja sümmeetria on olulisemad kui inimlik rõõm väikelinna elust. Ka hoone välisvaated on klassitsistlikult ranged. Jääb mulje nagu oleks tegemist logistilise diagrammiga, mis ei ole veel hooneks hakanud muutuma.

KOLMAINSUS

Selge ruumilise ideega töö. Väliruumis tekib lõunasse avanev hoov, mille servas kogukonnamaja ja kool. See motiiv on muidugi viimasel ajal kohalikus arhitektuuris üle-ekspluateeritud ja seega ei loo omapärast kohta. Väliruum on selgelt liigendatud. Tekib suur ruum hoonestusest lõunas ja väiksemad nurgatagused muudes suundades. Majad on platsiga hästi seotud. Asendiplaani lahendus on jõuline ja meelde jääv, avalik ruum hoonemahtude poolt dikteeritud. Tähelepanu väärib vana spordihoone säilitamine lisavõimalusena. Lõunakaarde tekkiv päikeseline plats on selgelt peapääsu rõhutav ja kesket ruumi defineeriv. Sellisest ruumist võib kujuneda asumi süda, kuna siia on koondunud ka olulisemad sissepääsud. Sümpaatne on platsi kõrghaljastusega eraldamine autoliiklusest. Parklate asukohad ja suurused pole siiski hästi põhjendatud, parkimisalad on liiga suured ja lõikavad läbi nendega ristuvad jalakäiguteed. Samuti pole hästi läbi mõeldud jalgratastega liikumine. Põhjendatud pole spordisaali sissepääsu blokeerimine suure autoparklaga. Teedevõrgustik on tihe, samas ei arvesta see kõiki liikumissuundi, näiteks on läbi lõigatud ühendus raamatukogu ja asula idaosa eramupiirkonna vahel ning pole mugavat liikumist piki Ringtee tänavat.

Kooli ja kogukonnamaja ühishoone on hoogsa vormi ja selge plaaniga. Hoone tiibadesse tekkivaid koridore lõhub hästi keskne avar ühisruum. Koridor-kabinett süsteem on otstes siiski puisevõitu ega vasta kaasaegsele õpikäsitusele, mis eeldab paindlikku, mitmekesist ja muudetavat õppimise ruumi. Klassides on näidatud mööbli erinevaid paigutuse viise, ent puuduvad algklasside “pesad”, liigutatavad vaheseinad jms. Koridore ilmestavad vahelagede avad, mis loovad ülemisele korrusele toredaid rõdusid, aga koridorides puudub loomulik valgus, et see efekt ruumiliselt paremini tööle hakkaks. Näitamata on õuesõppe võimalused.

Spordihoone ruumide logistika on küsitav - õuest astutakse peaaegu otse saali, must ja puhas tsoon riietusruumide vahel eraldamata. Spordisaali visuaalne kontakt ümbritsevaga on väike, esimesel korrusel vaid nurgaaknad. Positiivne on edelakülje avamine trepistikuga väliplatsidele, samas pole näidatud 2. korruselt uksi, kust saalid võiksid terrassile avaneda.

Hoone siseruum on selgelt ja uljalt kujundatud. Toimiv kompaktne maja, kus pole liialt koridore, vaid ruum on saadud avarate üldaladega elama. Samas kooli otstes jõutakse koridoridesse, ka seal võiks olla üldalades liigendust. Kuna on napilt välisvaateid, siis jääb veidi lahtiseks näiteks spordihoone välisilme.

KÜLG KÜLJE KÜLJES

Võistlustöö plussiks on huvitav avaliku ruumi lahendus, mis loob erilisi olukordi võimaldades nii suuri avalikke üritusi kui ka intümsemaid hetki pargiradadel. Väliruumi loob hoonestuse jagamine plokkideks, mis loovad mugava mõõduga sisehoovid hoonete vahele. Totaalne sammastik kaotab hoone kammerlikkust ja taotleb ranget pidulikust igal sammul. Kahjuks on lahenduse päiksevalguse kulg lahendatud maakera lõunapoolkera tingimusi arvestavalt. Avaplanšeti pildil paistev päike paistab Eesti olusid arvestades öösel kell kaks ja seda suvisel pööripäeval, mil õpilased kooli ei satu. Tegelikult on kavandi sissepääsude esine ala varjuline ja röske.

Maastikulahendus on vaheldusrikas ja erinevaid tegevusi pakkuv. Ühendav varjualune loob selge sissepääsuala. Koolimaja ja vallamaja vaheline käik on väga kitsas ning jalakäijate ühendused sellel suunal ebamugavad, samuti diagonaalsed ühendused. Liikumisteed on liiga rangelt allutatud ortogonaalsele võrgustikule.

Kooli klasside plokid on kompaktsed ja avarate ühisruumidega, moodustades majapõhised omaruumid. Alklasside pesade jaoks on need aga mõnevõrra suured. Puuduseks on ka ühisruumide visuaalse kontakti puudumine väliruumiga, keskne ruum on ümbritsetud klassidega ja loomuliku valguse saab vaid ülalt. Psühholoogide sõnul on tundide vahel taastumiseks vaja silmsidet ümbritseva keskkonnaga, kus on ka haljastust. Puuduvad mugavad pääsud klasside juurest otse õue, et soodustada õuesõpet ja õuevahetunde. Suur garderoob on koondatud ühte kohta. Raamatukogu on liialt käigutee peal ja peasissepääsu juures, selleks et seda kasutada õppimise ja süvenemise ruumina. Sümpaatne on käsitöö jms klasside koondamine ühte plokki, kus on neid võimalik avada õhtupäikesele avatud terrassile, et kasutada ka kogukonna poolt ühistevõtteks. Samas on kahju, et need on kogukonna majast eemal ja ei pruugi nõnda ristskasutatavana tööle hakata.

Spordisaali mahu osaline maa alla viimine muudab kogu kompleksi välisilme ühtlasemaks ja loob saali siseruumis huvitava tasandite vahelduvuse, rõdud liigendavad ruumi ja loovad vaateid alla tegevustele. Probleemiks võib osutuda väikestes saalides ja õues kasutatava inventari igapäevane vedamine keldrikorruselt üles ja tagasi.

Silmatorikavalt palju rohkem ruutmeetrid küsitust — tervelt kolmandiku võrra suurem pind ei ole põhjendatud. Tegu on puidust hoonestusega, mis tegeleb hoone materiaalse jalajälje teemaga. Samas räästid ja metallpostid mis maja kaitsevad on rauast ja seda elementi on ikka uljalt maja külge lisatud, mis oma mahult muidugi viivad selle „jalajälje“ bilanssi jälle kreeni.

LINNUTEED

Autorite idee lahendada keskväljak hoonetevahelise ruumina on väärt kiitust nagu ka see, et hoonete seinad, mis formeerivad avaliku ruumi on vabavormilised, võimaldades aimata pargituumi ja platsi ühenduste voolavust. Samas hoonetevaheline ruum jääb liiga avaraks ja kuna kogu platsi katab sillutis, siis ka kõledaks. Hoonemahtude geomeetria oleks võinud edasi areneda nii avaliku ruumi ja pargi lahendamisel ning ka siseruumis.

Asendiplaani tugevus on arvestamine asumi liikumissuundadega ning uutest hoonetest linnalikuma keskuse loomine. Samas on need paigutatud nii hõredalt, et hoonete vahele ei teki huvitavat pingestatust, keskkond jääb liiga hõredaks ja lagedaks. Ka haljastuse võimalusi tiheduse kasvatamiseks ja varjulisemate kohtade loomiseks ei ole kasutatud, lisatud puud mõjuvad üksikute ja juhuslikena. Keskusesse on kavandatud toredaid tegevusi ja elemente: koerte park, viljapuuaed, kiigepark, turuplats, jooksurajad jne. Viimase puhul ei toimi aega lihtsalt sillutise markeerimine, miks mitte kasutada siis juba õiget spordikatet?

Staadion on ära kaotatud, põhjendus puudub.

Hoonete plaanid mõjuvad skemaatilisena, neis pole ära kasutatud erikujuliste ruumide võimalusi. Silma torkavad koolimaja puised plaanid, kus puudub õpikeskkonna mitmekesisus ja paindlikkus, mida eeldab muutunud õpikäsitlus. Koridor-kabinett süsteem on jäik ja monotoonne, puuduvad algklasside “pesad”, liigutatavad vaheseinad, jms. Lisaks on koridorid pimedad, tummade otsaseintega. Selline ruum mõjub ebasõbralikuna, ega aita kaasa vahetunnis taastumisele. Ühisruumide olukord on veidi parem — ruum ise on huvitavam, aula ja söökla vahel saab ette kujutada ristikasutuse võimalusi ning raamatukogu pakub ülemise korruse ühisruumis teistsugust õppimise ja ka puhkamise keskkonda. Puuduvad väiksemad garderoobid algklasside juures, mis soodustaksid õuesõpet ja õuevahetunde. Suur garderoob ja sissepääsud on siiski lähedal ja üks neist ka siseõue pool.

Kogukonna ruumid ja vallamaja on paigutatud ruumiliselt olulisele kohale ning omavahel lahku löödud, mis võib hästi toimida nende kasutamise mõttes. Samas saab tekkida ristikasutus üle keskse platsi.

Hooned on kõik küll puidust, aga samas pikad liigendamata hoonefrondid tekitavad kummalise keskkonna, kus väliruum ja siseruum ei tööta koos.

RUUT RUUDUS

Hästi komponeeritud asendiplaan, liigendatud ent kompaktne hoonete paigutus, selge keskkoha loomine ja selle rõhutamine varikatusena. Kõik olulisemad sissepääsud on koondatud keskse platsi ümber, mis toob sellele elu. Omavahel nihutatud hooned loovad erilmelisi platsikesi ja tegevuskohti nende vahele. Platsi saab kasutada mitmeti ja aastaringelt, suureks plussiks on ka platsi ääristavad varikatused, mis pikendavad õues veedetavat hooaega ja lisavad platsi servadesse intiimsust. Platsi tugevuseks on ka selle keskele kavandatud vee-element. Intrigeeriv on mõtiskleda ka selle üle, et väljaku kirdenurka saab kogukond tulevikus lahendada veel mõne valla jaoks olulise funktsiooni, näiteks kohviku, mis elavdaks platsi tegevusi. Asendiplaani puuduseks on parkimise koondamine ühele suurele platsile ruumiliselt olulisel kohal, tänavate ristumisel. Parkimise lahendamiseks — selle vähendamise ja hajutamise tuleks edasi tegeleda.

Spordisaali mahu osaline maa alla viimine muudab selle ümbritsevas keskkonnas vähem silmatorkavaks ja inimsõbralikumaks. Hea võte on akende toomine tänavatasapinda, kust saab ka mööduja jälgida saalis toimuvat. Väljakute paigutus on probleemne — puuduvad turvaalad ja küsitav on platside üksteise suhtes 90 kraadi alla keeramine. Kuna üldiselt on ruumiprogrammist kenasti ja kokkuhoidlikult kinni peetud, ei ole võimalik teatav laiendamine tõenäoliselt probleem. Inventari ruum paikneb ülemisel korrusel, mis teeb selle kasutamise tülikaks. Riietusruumide logistikas on puuduseks puhta ja musta tsooni eralduse puudumine.

Koolimaja plaanid on selged, ühisruumid vaheldusrikkad ja riskasutuse võimalusi pakkuvad. Ülemiste korruste ühisruumide puuduseks on visuaalse kontakti puudumine ümbritseva väliruumiga (puuduvad õue avanavad aknad), valgus tuleb ainult ülalt. Psühholoogide sõnul on tundide vahel taastumiseks vaja silmsidet ümbritseva keskkonnaga, kus on ka haljastust. Hoonete liigendusest tekivad eraldi põhikooli ja algkooli pesad, positiivne on algkoolile oma sissepääsu tegemine, mis soodustab laste õueskäimist. Klasside osas on vähem paindlikkust, puuduvad liigutatavad seinad ja aktiivõppe võimalused, ent seda annab hõlpsasti muuta/lisada. Miinuseks on ka osade põhikooli klasside (tööõpetus jt) viimine maa alla.

Kogukonna/vallamaja ruumilahendus on kompaktne, aga vaheldusrikas. Sümpaatne on kogukonna ja

vallavalitsuse ruumide mõningane eraldatus ja terrassile laienemise võimalus, ent samas ühine pääs. Tööruumid on ehk liiga avatud kontori põhised, tasuks kaaluda mõne kabineti lisamist, kus inimestel parem süveneda. Töökoha valik peaks sõltuma parasjagu käsil oleva töö iseloomust ja töökeskkond võiks pakkuda selleks erinevaid võimalusi.

Fassaadimaterjalina alumiiniumplekk ei ole kõige keskkonnasõbralikum valik. Tasuks kaaluda väiksema ökoloogilise jalajäljega ja vähem soojust juhtivate ning peegeldavate materjalidega asendamist (mõeldes sagenevatele kuumaperioodidele suviti).

Kompaktsed ruudu moodulid võimaldavad lahendada ruumivajaduse väga kompaktselt. Ruudu lõputu kordamine ka siseruumis aga muutub veidi tüütuks. Võiks olla rohkem ruumilist vabadust siseruumi kujundamisel.

VAHVEL

Hästi läbi mõeldud ja kaalutletud asendiplaani lahendus. Hoone mõõtkava ja asetus on õnnestunud mõõdus ja Väliruum, mis kulgeb hoonete vahel on samuti selge struktuuriga ja meeldiva mõõduga. Ilmakaarte suhtes loogiline ja sidus. Asendiplaani lahendusega organiseeritakse hästi kogu ala ja jagatakse see erineva iseloomuga poolteks — tekib avalikum ja privaatsem ruum. Maastik on läbi töötatud ja mitmesuguseid tegevusi kavandatud. Parkimine elegantselt lahendatud. Tänavate ääred on jäänud aga lagedaks, puude lisamine aidanuks neid raamistada ja varju pakkuda. Sümpaatne on varjualuste kavandamine väliruumi, mis pikendab nn välihooaega ja annab võimaluse ka vihmase ilmaga õuetunde läbi viia. Puuduseks võib lugeda asumi keskväljaku puudumist, õigemini selle ruumi hajutatust.

Hoonete plaanid on kompaktsed, ent samas vaheldusrikkad, loovad nurki, nišše ja soppe, mis haakub hästi muutunud õpikäsitusega. Mahud on meeldivalt väikesed ja madalad, luues inimsõbraliku mastaabi. Põhikoolile on kavandatud tänapäevane mitmekesine ja paindlik õpperuum. Algklasside osas on loodud väiksemad “pesad”, mida ühendab vaheldusrikas ühisruum, sealhulgas mahendab suletud ühisruumi siseõu. Positiivne on omaette

väljapääsude ja väiksemate garderoobide toomine nende juurde ning terrasside kavandamine sissepääsude ette, mis aitab soodustada õuesõpet ja õuevahetunde. Kohati tekivad siiski ka pikemad koridorid ning pimedad sopid, mis ei mõju turvalisena. Puuduvad ka liigutatavad /avatavad seinad, mis lisaks ruumidele paindlikkust.

Spordihoone logistika toimib hästi, puuduvad aga lisafunktsioonid (kergejõustiku võimalused).

Kogukonna/vallamaja on vaheldusrikka ruumiga, kasuks võinuks aga tulla noorte ja eakate keskusele lisapääsude võimaldamine, et nende kasutajad seda rohkem oma kohana tajuksid. Vallamaja töökeskkond pakub võimalusi erinevateks tööviisideks.

Hoonete siseruumid on lihtsa ja selge struktuuriga. Mitmed sissepääsud ja piisav horisontaalsus aitavad vältida pompöösset kool-kombinaadi meeleolu. Vertikaalsetest puitpostidest poliitiliselt korrektne välisilme on kahjuks anonüümne ja äravahetamiseni sarnane eelmise kümnendi skandinaavia eeskujudele kuid samas väga meeldiva mõõduga maja. Siseruum ja õueruum töötavad kenasti koos.

Žürii hinnang kvalifitseeritud ideekavanditele:

OTSUS: Pärast arutelu ja ideekavandite võrdlemist otsustati nende järjestus konsensuslikult. Žürii otsustas vastavalt võistlustingimustele määrata preemiad järgnevalt:

I koha preemia 16 000 eurot	võistlustöö RUUT RUUDUS
II koha preemia 12 000 eurot	võistlustöö VAHVEL
III koha preemia 8000 eurot	võistlustöö KOLMAINSUS
Ergutuspreemia 4000 eurot	võistlustöö KÜLG KÜLJE KÜLJES
Ergutuspreemia 4000 eurot	võistlustöö LINNUTEED

Žürii kommentaarid võidutööle ja ettepanekud edasiseks projekteerimiseks:

Kooliruumi sisemuses võiks olla rohkem omaette iseseisva töö nurgataguseid ja ruumisoppe, kus ca 1 klassi jagu lapsi saaks aega veeta. Hetkel kõik kogunevad ühte kesksesse ruumi ja omaette väiksemaid pesasid eraldumiseks üldalas ei ole. Need võiks juurde teha. Võiks arvestada tulevikupotentsiaaliga, et keskse väljaku äärde mahub veel ka erasektori hoonestust väiksemas mahus, et ruumi elavdada ja samas on võimalik ka koolile juurdeehitus tulevikus.

Erinevates hoone osades kooli osad ja ka spordihoone võiks edasises projekteerimises selgemalt eraldada musta ja puhta tsooni. Kooli garderoobidesse minek välis-jalatsites ei tohiks ristuda koolisiseste teekondadega. Spordihoones peaks riietusruumidesse sisenemine olema must tsoon ja seal väljumine juba saali jalatsitega puhtasse tsooni (heal lahendus näiteks teise koha töö saali tsoneeringul). Halduslikult annab selline tsoneering oluliselt juurde ruumi kasutusmugavusele.

Parkimise lahendamiseks — selle vähendamise ja hajutamiseks tuleks edasi tegeleda.

Spordihoone väljakute paigutus on probleemne — puuduvad turvaalad ja küsitav on platside üksteise suhtes 90 kraadi alla keeramine. Kuna üldiselt on ruumiprogrammist kenasti ja kokkuhoidlikult kinni peetud, ei ole võimalik teatav laiendamine tõenäoliselt probleem.

Koolimaja ülemiste korrustele võiks lisada visuaalse kontakti ümbritseva väliruumiga (puuduvad õue avanevad aknad). Klasside osas kavandada rohkem paindlikkust, liigutatavaid seinasid ning aktiivõppe võimalusi.

Fassaadimaterjalina alumiiniumplekk ei ole kõige keskkonnasõbralikum valik. Tasuks kaaluda väiksema ökoloogilise jalajäljega ja vähem soojust juhtivate ning peegeldavate materjalidega asendamist (mõeldes sagenevatele kuumaperioodidele suviti).

Võitnud ideekavandite märgusõnad kuulutatakse välja 5. oktoobril 2021. Võitjate avalikustamine toimub 12. oktoobril 2021 kell 12.00 Tõrvandis aadressil Ringtee 1A olemasoleva spordihoone kõrval tennisehalli platsil – samas, kuhu on planeeritud uus keskus.

/allkirjastatud digitaalselt/

Aivar Aleksejev,
Riivo Leiten
Kaupo Piirsalu
Katrin Koov
Tiit Sild
Mihkel Tüür